

JMG

Examensarbete i medie- och
kommunikationsvetenskap

2014-08-15

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation
www.jmg.gu.se

”Bli en härmapa”

En kvalitativ studie om hur tjejer representeras i tidningen Frida

Författare: Johanna Stenbeck
Handledare: Malin Sveningsson
Kursansvarig: Malin Sveningsson

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Abstract

Titel:	“Bli en härmapa” - En kvalitativ studie om hur tjejer representeras i tidningen Frida
Författare:	Johanna Stenbeck
Kurs:	Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet
Termin:	Vårterminen 2014
Handledare:	Malin Sveningsson
Sidantal:	34 sidor
Syfte:	Syftet med studien är att undersöka hur tjejer representeras i tidningen Frida.
Metod:	Kvalitativ innehållsanalys
Material:	3 nummer av tidningen Frida från 2014
Huvudresultat:	Resultatet visar att Frida i sin representation av tjejer i stor utsträckning reproducerar rådande sociala normer och diskurser. Det här får flera implicita innebörder, där de tydligaste är att tjejer antas sträva efter att ingå i en heterosexuell kärleksrelation, att de måste förstås i förhållande till någon eller något annat, och de värderas efter sina yttre attribut vilka också antas kunna förklara deras inre egenskaper.

Executive summary

In this study I examine how girls are represented in the Swedish teenage girl magazine *Frida*, from the viewpoint that media affect *how* we think, feel and act. A large amount of the media messages are shaped to attract certain groups of individuals, in an attempt to tell them who they are and who they can become. One of these groups consists of young girls - a group that's also facing an increasing rate of mental illness. By examining how girls are represented in media content that targets them, we can gain understanding of what position they are given in today's society.

The theoretical framework for the study is based on theories about self-identity, social identity, gender and language use. The self-identity theory of Anthony Giddens explains how society affects us as individuals. The theory about social identity are that of Henri Tajfel, and provides an understanding of group norms and group formation. Gender theory is viewed from the perspective of Judith Butler, and focuses on how gender identity is constituted by social norms and standardized practices. Critical Discourse Analysis, as developed by Norman Fairclough, are used for explaining what role language plays in shaping our view of reality.

The aim of the study is to examine how girls are represented in the magazine *Frida* by addressing the following research questions:

- How are girls external attributes portrayed?
- How are girls internal attributes portrayed?
- How are girls positioned in relation to others?

Three numbers of the magazine *Frida* are analyzed as a whole by using thematic analysis, with focus on underlying ideas and assumptions that, in various ways, can show how the meaning of the magazines' content is made. The themes are then identified inductively.

The main result shows that the magazine represent girls from a heteronormative perspective, with a strong focus on the importance of love relationships. This is expressed in a way that reproduces the idea that boys and girls have different qualities due to the sole fact that they have different biological genders. Girls' experiences, feelings and thoughts are also given a lesser value than boys'. Girls are often portrayed through comparison with others, which implies that they lack meaning and value when viewed as individuals. This is also accentuated by the fact that girls are encouraged to identify with others and apply their attributes to themselves. The magazine mainly addresses girls' external attributes, which are portrayed as expressions for internal attributes. The body, on its part, is understood as either natural or unnatural, where both perspectives have the implication that the body isn't good enough as it is. This view includes an idea that by buying different products, girls can change their internal attributes in a way that improves their self image. Attempts to challenge norms are made, but mainly in ways that reproduce the norms instead of questioning them.

Inledning	4
Relevans	5
Teori och tidigare forskning	6
Identitet	6
<i>Självidentitet i en ny epok</i>	6
<i>Social identitet</i>	8
<i>Självkategorisering</i>	9
Genus	10
<i>Genus och performativitet</i>	10
Språk	11
<i>Kritisk diskursanalys</i>	11
Kvinnor i media	13
Syfte & frågeställningar	14
Metod	15
Tematisk analys	15
Bildanalys	15
Tillvägagångssätt	16
Urval och material	17
Giltighet och generaliserbarhet	18
Resultat och analys	19
Den heteronormativa kärlekens hegemoni	19
Med blicken fäst på yttre egenskaper	21
<i>Även killar har en utsida</i>	22
Att köpa en identitet	22
I jämförelse med någon annan	23
Identifikation	24
Ett ansvar för andra	25
En naturlig, onaturlig kropp	26
Normbrytande försök	26
Slutdiskussion	28
Reflektioner	29
Förslag på fortsatt forskning	29
Referenser	31
Artiklar i Frida	32

Inledning

SVT sänder “Fittstim - min kamp”¹ och programledaren besöker bland annat en professor för att reda ut om män och kvinnors hjärnor ser olika ut eller inte. En polischef som engagerar sig i genusfrågor får smeknamnet “kaptan klänning”, senare framkommer det att samma polischef har förgripit sig på unga tjejer.² En författare skriver ett öppet brev till sin dotter där han proklamerar att han ska börja kalla sig för feminist³ och blir både hyllad och kritiserad. En kvinna har hår under armarna i direktsänd tv och en debatt där kvinnors kroppsbehandling diskuteras ur både deskriptiva och normativt perspektiv blossar upp i social media.⁴

Vad som *är* en kvinna och vad som *är* en man och *hur* kvinnor och män får vara, är något som verkar vara viktigt för många människor. Centralt för debatten är också huruvida olika egenskaper kausalt följer på vårt biologiska kön. Oavsett vilket perspektiv vi har på det här, så är realiteten att vi dagligen möts av ett stort antal budskap, förmedlade genom massmedia, som vill berätta något för oss om vilka vi är och vilka vi kan bli. I både reklam och den typ av massmedia som riktar in sig på livsstil, ser de här budskapen olika ut beroende på vilken grupp av individer kommunikationen är tänkt att nå fram till. En av de här grupperna utgörs av unga tjejer - en grupp där psykisk ohälsa också ökar.⁵ Eftersom media spelar en betydande roll för hur vi uppfattar den sociala verkligheten, kan man genom att undersöka hur tjejer representeras i medieinnehåll som riktar sig till dem få en förståelse för vilken position de har i dagens samhälle. Det här är också vad jag ämnar göra i den här studien.

¹ SVT 2013

² DN 2014

³ Göteborgs-Posten 2014

⁴ SVT 2014

⁵ Socialstyrelsen 2013

Relevans

Vilken roll spelar egentligen media för vilka vi är som människor? Generellt inom medieforskning talas det om att medierna är mäktiga, men inte *allsmäktiga*.⁶ Det här betyder att mediekonsumtion inte resulterar i omedelbara förändringar i vårt agerande, men att medier har förmågan att påverka *hur* vi tänker, känner och tycker, eftersom den förser oss med information om vår omvärld och ger förslag på hur den kan tolkas.⁷ Media är alltså med och formar vår bild av verkligheten. Här görs det en gränsdragning mellan världen *i sig*, så som den är oberoende av vår tolkning av den, och världen *för oss*, så som vi upplever att den är. Det sistnämnda förstås inom vissa traditioner som den sociala verkligheten, där vi som individer blir till i ett samspel med andra och annat i en given kulturell kontext. Hur olika grupper *representeras* i media spelar en betydande roll i den här processen.⁸ Genom erfarenhet och kunskap om att mediernas gestaltning är just en representation och inte en spegling av verkligheten, kan vi dock få insikt om det här och motsätta oss idéerna som förmedlas.⁹ Massmedia är särskilt på det sätt att samma, kommunicerade informationen når många människor på ungefär samma gång. Det är i ljuset av det här som massmedia riktat till unga tjejer kan förmedla idéer om hur en tjej är och bör vara, och därför fungera som medskapare av normer för dem. Man skulle också kunna anta att unga människor i allmänhet inte heller har lika stor erfarenhet och kunskap som vuxna, och därför har ett förhållningssätt som inte är fullt så kritiskt. Den bild media förmedlar *om* tjejer *till* tjejer kan påverka dels hur de ser på sig själva - både som enskilda individer och medlemmar av en tänkt grupp - och dels hur de uppfattar andra. Genom att undersöka på vilket sätt tjejer gestaltas i den media de själva konsumerar, kan vi öka förståelsen för deras situation och position i dagens samhälle.

Forskningen om hur olika grupper representeras i media är omfattande, och att studera medieinnehåll som i förlängningen antas påverka människors sociala identitet och självbild är i högsta grad relevant. Eftersom representation och självidentitet är beroende av kulturell kontext¹⁰, bidrar den här studien med kunskap om och förståelse för hur helhetsbilden av representation av kvinnor i media ser ut. I den här studien undersöker jag en tidning som explicit riktar sig till tonårstjejer, vilket kan bidra med kunskap om hur kvinnor och tjejer representeras i material som har den specifika åldersgruppen som målgrupp.

Analysmaterialet i den här studien utgörs av tidningen Frida. Majoriteten av tidigare studier om gestaltning av kvinnor, eller tjejer, i den här tidningen är antingen inriktade på ett visst område av gestaltning, exempelvis av heteronormativitet, eller har endast analyserat vissa sektioner i tidningen som berör specifika ämnen, exempelvis redaktionellt material som handlar om kärlek. Genom att inkludera all text i tidningen i analysen och inte endast fokusera på ett eller några få område av representation kan min studie, förutom att komplettera tidigare, även bredda bilden.

⁶ Strömbäck 2009

⁷ Strömbäck 2009

⁸ Hodkinson 2011

⁹ Gripsrud 2011

¹⁰ Giddens 1997 (1991)

Teori och tidigare forskning

I den här studien undersöks *medieinnehåll*, men den får en del av sin relevans för att representation i media antas påverka något utanför sig självt. På så sätt är teorier både om innehåll och eventuella effekter väsentliga. Studiens teoretiska ramverk är uppdelat i fyra områden; identitet, genus, språk och kvinnor i media. Teorierna om identitet är här till för att ge en förståelse hur identiteten påverkas av samhället och de sociala praktiker det innefattar. Genusteorin ligger sedan till grund för förståelsen av hur vår *könsidentitet* konstitueras genom olika normerande idéer och handlingar som ingår i ett kulturellt och politiskt betingat maktsystem. Teorin om språk förklarar vilka kopplingar det finns mellan språk och den sociala verkligheten, och vilka maktfunktioner språket har. Avsnittet om kvinnor i media visar sedan hur perspektiv på identitet, genus och språk tillsammans kan komma till uttryck i praktiken.

Identitet

Självidentitet i en ny epok

Hur påverkar dagens samhälle vår identitet? För att kunna svara på det här måste vi först reda ut vilken tid vi lever i, och vad som är utmärkande för den. Den epok som inleddes med industrialiseringen, vilket även innefattar de olika praktiker och förändringar som har följt med den, kan sägas vara *det moderna samhället*. Vissa forskare menar dock att det sedan dess har skett kulturella förändringar som är så väsentliga, att vi nu istället lever i ett *senmodernt samhälle*. En person som har haft stort inflytande på och inom de här tankegångarna är sociologen Anthony Giddens, och det är perspektiven han redogör för i sin bok "Modernitet och självidentitet - Självet och samhället i den senmoderna epoken"¹¹ som ligger till grund för det här avsnittet.

För att förklara senmoderniteten tar Giddens avstamp i ett fenomen som är karaktäristisk för det moderna samhället; masskommunikation. Masskommunikationen har tillgängliggjort en ny dimension av erfarenhet som når många mottagare mer eller mindre direkt, och inte är begränsad av avstånd i rummet. Den här erfarenheten är *förmedlad*, och det är i första hand genom den vi blir bekanta med den yttre verkligheten. Det här innebär att vår fenomenvärld, det vill säga världen så som vi förstår den, blir global. Samtidigt befinner vi oss fysiskt på en lokal plats, som ofta är väldigt olik den globala fenomenvärlden. Det här påverkar sociala relationer och organiseringen av dem; när samma förmedlade erfarenheten når många människor under en relativt kort tidsperiod, det vill säga genom masskommunikation, blir resultatet att självutveckling och sociala system påverkas och påverkas av varandra.

I det senmoderna samhället, vilket Giddens menar att vi lever i nu, har vissa typer av förmedlade erfarenheter blivit viktigare än andra. För att vi ska uppleva sociala fenomen som meningsfulla behöver de på något sätt anknyta till vår egen personlighet. Förmedlade erfarenhet som tycks säga något om oss och vilka vi är spelar alltså en fundamental roll. Detta innebär exempelvis att medieinnehåll som riktar sig till en grupp vi identifierar oss med, kan upplevas som mer intressant än sådant som inte gör det. Av betydelse här är det Giddens kallar *den biografiska berättelsen*, som kan sägas vara individens egen historia om vem hen är. Självidentiteten blir alltså vad vi upplever att den är, men vår upplevelse påverkas också av det kulturella sammanhang vi lever i och den information vi tar till oss. För att vi ska kunna kommunicera med vår omvärld på ett begripligt sätt,

¹¹ Giddens 1997 (1991)

behöver självidentiteten stämma överens med hur vi uppfattas av andra. Det här betyder att medierade berättelser om hur vi "är" faktiskt påverkar vilka vi blir, för att igen använda medieinnehåll som exempel.

Ett viktigt begrepp för förståelsen av självidentiteten är *ontologisk trygghet*, som handlar om att genom rutiner och organisering bibehålla, eller skapa, en tillit till ting och människor i omvärlden. I motsats till den ontologiska tryggheten står sedan *existentiell ångest*, vilken vi hela tiden försöker undvika. Resonemanget Giddens för är att medvetandet består av två delar - det praktiska och det diskursiva - där ontologisk trygghet hör ihop med det praktiska medvetandet, som kan sägas styra det handlande som sker mer eller mindre utan reflektion. För att undvika existentiell ångest lär vi oss att följa de sociala praktiker som råder i den kulturella kontexten vi befinner oss i. Giddens menar också att om vi i början av livet befinner oss i ett sammanhang där vi får omsorg och uppmärksamhet, kommer självidentiteten vara tätt sammankopplad med andras uppskattning. Eftersom självet är reflexivt kan vi dock resonera kring och förklara vårt handlande i olika situationer om så behövs, vilket hör ihop med den andra delen av medvetandet; den diskursiva. Det här innebär också att självidentiteten i sig är ett reflexivt projekt, som varken är konstant, tydligt definierat eller tydligt avgränsat.

I enlighet med självidentitetens reflexivitet utgör valet en fundamental aspekt av vardagslivet. I senmoderniteten är valmöjligheterna dock till synes oändliga, samtidigt som möjligheten till personlig vägledning är begränsad. Traditioner och auktoriteter har bytts ut mot individuell frihet och en ny typ av expertkultur, där olika experter säger sig känna och ta ansvar för människors behov. För att den ontologiska tryggheten inte ska hotas, följer vi olika livsstilar som erbjuder mer eller mindre färdigkomponerade förslag på hur vi ska se ut och agera. På så sätt kan tidningar som handlar om och riktar sig till en tänkt grupper av individer, exempelvis tonårstjejer, sägas spela en viktig roll i det här sammanhanget, eftersom de tillhandahåller information om olika livsstilar och vad de innefattar. Giddens betonar dock att de behov vi försöker tillfredsställa med hjälp av de nya experternas vägledning, i många fall är fabricerade av samma experter som erbjuder vägledningen. Valet kvarstår ändå som något som måste göras. Samtidigt kan vi, på grund av självets reflexivitet, dels anpassa en färdig livsstil efter oss själva, dels byta till en annan. För att den ontologiska tryggheten ska bibehållas undviker vi dock att ta till oss information som inte stämmer överens med den livsstilen vi har valt att följa. På så sätt har information som strider mot våra invanda beteenden och tankemönster svårare att nå fram till oss, vilket gör det enklare att följa en livsstil som redan finns och framstår som sammanhängande, än att byta livsstil eller kombinera olika med varandra.

Giddens poängterar att det senmoderna samhället också är ett kapitalistiskt samhälle, där konsumtionsmarknaden i stor utsträckning styr sociala praktiker och förmedlingen av erfarenhet. Mer konkret kan det här exempelvis innebära att olika tidningar ägs av företag som vill tjäna pengar. Konsumtionsmarknaden har också anammats, förändrats och till viss del även urvattnat begreppet livsstil, och låtit idén om *individens valfrihet* utgöra självidentitetens kärna. Här är också kroppen och dyrkandet av den essentiellt; matvanor, gester och val av kläder utgör viktiga komponenter i självidentiteten och den biografiska berättelsen, eftersom de är tätt sammankopplade med livsstilar. Kroppen är alltså styrd av normer, och ett disciplinerat förhållningssätt till dessa signalerar att vi är kompetenta aktörer på den sociala marknaden. Genom att följa de normer som presenteras för oss, gör vi oss begripliga i interaktionen och kommunikationen med andra. Inom marknadens definition av livsstil ryms förutom den individuella identiteten också självförverkligandet. Utifrån kategorisering av tänkta konsumentgrupper styrs självets projekt mot ägande av varor, också de kategoriserade på olika sätt för att möta de behov de tänkta

konsumentgrupperna antas ha. Bärande i den här processen är massmedia, som kontinuerligt föreslår olika, mer eller mindre specifika sätt att leva på. Dessa förslag är även de förmedlade erfarenheter, vilket betyder att marknaden i förlängningen påverkar vardagslivet och de sociala praktiker som är en del av det.

Social identitet

På 1970-talet undersökte psykologen Henri Tajfel, tillsammans med sin student John Turner, hur människors självuppfattning påverkas av de sociala grupper de tillhör¹². Det är resultaten och innebörden av dessa resultat, redogjorda för av Tajfel i "Social identity and intergroup behaviour"¹³, som presenteras i det här avsnittet.

Två grundläggande antagande som Tajfel gör är att vi strävar efter att bibehålla, eller få, en positiv självbild, och att denna självbild påverkas av vilka sociala grupper vi tillhör. Han vänder sig också mot idén om att vi vänder oss till sociala idéer för stöd endast när andra, mer till synes objektiva alternativ saknas; tvärt om spelar den sociala verkligheten en mycket mer betydande roll. Sammantaget innebär det här att normer för hur exempelvis kvinnor ska vara påverkar hur kvinnor är, eftersom brott mot normerna har negativa sociala följder som i förlängningen kan leda till en negativ självbild. Normerna förmedlas i sin tur till oss bland annat genom representation i media. En grundbult i Tajfels resonemang är *social kategorisering*, det vill säga att mentalt ordna den sociala världen och de subjekt och objekt som ingår i den. Vilken kategori vi, medvetet eller omedvetet, väljer att placera *människor* i handlar om hur tillgängliga kategorierna är och hur väl de anses reflektera den sociala verkligheten. Två kategorier som i princip alltid uppfyller dessa två krav är *man* respektive *kvinnor*. Det här innebär att vi i stort sett alltid, mer eller mindre omedvetet, definierar andra utifrån könstillhörighet, och sedan antar att de besitter särskilda egenskaper som går i linje med den. På samma sätt definierar vi också vår egen plats i samhället. Den sociala kategoriseringen spelar således en betydande roll för vår självbild, som påverkas av både gruppstillhörigheten i sig och den känslomässiga betydelsen gruppstillhörigheten medför. Det här betyder att vår identitet blir till i och utifrån samhället, och definieras av socialt konstruerade begrepp och kategoriseringar. Dessa framstår dock som blir verkliga för oss eftersom vi lever i just det samhälle där konstruktionen äger rum, vilket gör att vi har svårt för att ifrågasätta deras faktiska giltighet.

En annan viktig aspekt av identiteten utgörs av *jämförelse*, eftersom vår plats i samhället definieras utifrån andra människor och deras platser. Det här innebär också att olika grupper av individer, exempelvis gamla och unga eller män och kvinnor, ställs mot varandra. Eftersom grupperna är styrda av normer ordnas de också hierarkiskt. Tajfel poängterar dock att denna hierarki är beroende av sitt sociala sammanhang, och alltså inte är sann i sig självt. Exempelvis kan ett kön aldrig vara meningsbärande eller bättre än ett annat *utanför* den samhälleliga kontexten.

Hur vi som individer förhåller oss till våra sociala grupper beror till stor del på i vilken utsträckning vi upplever att de stämmer överens med och bidrar positivt till vår identitet. Eftersom vi strävar efter att ha en positiv självbild tenderar vi dock att favorisera gruppen vi tillhör, och därför också anamma de normer som förklarar på vilket sätt medlemmar av gruppen bör agera. Om vi ändå upplever att gruppen vi tillhör inte är fördelaktig för vår självbild försöker vi lämna den. Ibland kan

¹² Hornsey 2008

¹³ Tajfel 1974

vi dock, av någon objektiv anledning som exempelvis etnicitet eller ålder, inte lämna sociala grupper. En annan faktor som kan innebära svårighet att lämna en grupp är att det skulle strida mot åsikter, värderingar eller egenskaper som i sig själva är viktiga delar av vår accepterade, sociala identitet. På så sätt tvingas vi stundtals in i grupper som andra, utifrån konstruerade begrepp, placerar oss i. När det här sker finns det i första hand tre sätt för oss att hantera denna oönskade grupptillhörighet. Det första är att försöka ändra värdet på de egenskaper som anses vara karaktäristiska för gruppen, och på så sätt klättra på den hierarkiska stegen. Om vi utgår från antagandet att kvinnor är känslösamma och män förnuftiga, så skulle det här alternativet för att hantera en oönskad grupptillhörighet innebära att kvinnor kontinuerligt gestaltar känslsamhet som *bättre* än förnuft. Om den nya tolkningen får fäste även bland andra grupper, så kommer känsla börja tillskrivas ett högre värde än förnuft, och den grupp som anses besitta känslsamhet också röra sig en bit uppåt på skalan mellan under- och överordnad. Det andra sättet att hantera oönskad grupptillhörighet är att omtolka en underordnad egenskap som gruppen anses besitta, så att den istället för att vara motsatsen till en överordnad egenskap som en annan grupp anses besitta, särskiljer sig från den överordnade egenskapen. Egenskapen känsla skulle här alltså omtolkas på ett sätt som gör att den inte längre är motsatsen till egenskapen förnuft. Det tredje alternativet är att genom *handling* sprida *nya* idéer om den egna gruppen, så att den tillskrivs nya egenskaper som har ett positivt värde i förhållande till andra grupper. Något som är viktigt att poängtera här är att alla tre strategier leder till att gruppegenskaper i de flesta fall blir värdeladdade och normativa, och alltså fortsätter att ha inflytande över individers självbild och handlingar.

Självkategorisering

Teorin om självkategorisering är en del av den sociala identitetsteorin, och har sin grund i att vi, på samma sätt som vi kategoriserar andra, också kategoriserar oss själva, eftersom social kategorisering alltid sker med referens till det egna jaget.¹⁴ Ett centralt begrepp här är *prototyp*, som är de utmärkande egenskaper som särskiljer en viss grupp från andra grupper, och på så sätt också definierar gruppen. Prototyper är allmänt vedertagna idéer som skapas, återskapas och underbyggs genom upprepning i en viss social verklighet.¹⁵ Idéerna delas alltså av en majoritet av de som befinner sig i samma sociala kontext, och innebär exempelvis att om kvinnor kontinuerligt gestaltas som ytliga, så kommer den här gestaltningen till slut börja ses som verklig eller sann. Prototyper fungerar således både normerande och som en norm i sig, för hur olika grupper känner, tänker, agerar och ser ut. När vi tillhör en grupp måste vi alltid förhålla oss till gruppens prototyp, och anpassar oss efter den.¹⁶ Hur mycket vi anpassar oss beror i sin tur på i vilken utsträckning vi identifierar oss med gruppen.¹⁷ Det här betyder att en kvinna som starkt identifierar sig som kvinna, kommer att påverkas mer av normerna för hur en kvinna bör vara, än en kvinna som inte identifierar sig som kvinna. Den som i stor utsträckning identifierar sig med en grupp, kommer alltså inte heller ifrågasätta gruppens prototyp, och därför också med stor sannolikhet reproducera den. Det här leder i förlängningen till en stereotyp tolkning av både oss själva och andra, och att vår uppfattning av människor depersonaliseras på så sätt att fokus flyttas från personen som individ till i vilken utsträckning personen förkroppsligar en viss grupps prototyp.¹⁸

¹⁴ Hogg & Reid 2006

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Ibid.

¹⁷ van Veelen, Otten & Hansen 2012

¹⁸ Hornsey 2008

Genus

Forskning om genus har sin grund i feminismen, som i sin tur är en reaktion på den systematiska, hierarkiska ordningen mellan könen. Den här ordningen kallas genusordning eller genussystem, och bygger på en dualism där *man* ställs mot *kvinna*, och *man* och *manligt* också tillskrivs ett högre värde än *kvinna* och *kvinnligt*. Inom ramarna för genusordningen finns en kulturell föreställning om att könen har olika egenskaper, vilken får fäste genom att den kontinuerligt upprepas. Genom sin upprepning formar den sedan oss som individer och påverkar våra begär, drömmar och hur vi tänker om oss själva.¹⁹ Det är också här teorier om genus blir väsentliga, eftersom de förklarar *hur* genusordningen blir till, och vilka olika processer och företeelser som ligger bakom. Den här kunskapen kan sedan hjälpa oss att motverka genusordningens inflytande.

Genus och performativitet

Judith Butler är en amerikansk filosof som är framstående inom queerteori, och det är de teoretiska perspektiven i hennes bok ”Genustrubbel - Feminism och identitetens subversion”²⁰ som presenteras i det här avsnittet.

Butler för resonemang kring genus och identitet, hur de förhåller sig till varandra och hur betydelsen av dem blir till. Om genus vanligtvis definieras som det sociala könet, så menar Butler istället att innebörden av genus är i ständig förändring och således saknar en bestämd definition. För att förstå vad genus är behöver vi istället vända oss till de politiska och kulturella sammanhang där genus produceras och upprätthålls. Utgångspunkten här är att det finns ett maktsystem, vilket Butler refererar till som *den heterosexuella matrisen*, som bygger på antagandet att kvinnor åtrår män och män åtrår kvinnor. Det här antagandet implicerar att genus är något binärt och att det finns en skillnad mellan ”manligt” och ”kvinnligt”. Det här är en politisk struktur, som också påverkar och definierar individen som subjekt. Centralt för förståelsen av hur genus blir till, är också sociala normer som avgör när en individs identitet blir begriplig. Butler menar att det i första hand är två premisser som åberopas när det här ska redas ut; *koherens* och *kontinuitet*. I praktiken innebär det här att det behöver finnas en samstämmighet mellan biologiskt kön, genus och sexuellt begär för att genus ska framstå som begripligt i den sociala verkligheten. En individ måste alltså vara dels heterosexuell, och dels en kvinna som identifierar sig själv som kvinna eller en man som identifierar sig själv som man, för att inte uppfattas som avvikande och erfara negativa konsekvenser. Vilket biologiskt kön vi har begränsar alltså vår identitet, på så sätt att vi utifrån kategorierna man respektive kvinna förutsätts besitta *olika* uppsättningar attribut. Butler menar att det här är ett resultat av att kroppen i kulturen alltid är villkorad av sociala tolkningar. Dessa är dock, i egenskap av just tolkningar, alltid konstruktioner. Att idén om genus som något binärt ändå framstår som sann, beror på att den ständigt upprepas och på så sätt neutraliseras. Det här innebär exempelvis att en man som klär sig i klänning kommer att uppfattas som avvikande, eftersom den här klädseln anses vara en *kvinnlig* klädsel. Att bärandet av plagget klänning skulle vara en handling som är inneboende i det biologiska könet kvinna är inte rimligt. Ändå framstår klänning som ett typiskt kvinnligt klädesplagg, eftersom idén om att det är så har upprepats i så stor utsträckning att den upplevs som naturlig.

¹⁹ Gemzöe 2002

²⁰ Butler 2007 (1990)

Konstruktionen av genus är alltså en form av ritualiserad kommunikation som gör de *gängse* genusframställningarna socialt och vardagligt legitima. Det här innebär att kroppen som kulturellt tecken tillskrivs egenskaper som antas vara effekter av kroppen som verklig eller faktisk, vilket leder oss till att tro att genus avgränsas av och återspeglar kön. Butler menar dock att genus i sig självt inte är ett uttryck för någon "inre essens", det som skapar genus är istället socialt konstruerade handlingar och gester som sker utanpå kroppen, vilka sedan *tolkas* som uttryck för en inre identitet. Dessa handlingar och gester är *performativa*, just för att den inre essens de antas vara ett uttryck för inte finns. Det här innebär också att subjektet som utför en handling på olika sätt konstitueras genom den. I praktiken innebär det här att vi också begränsas till att uttrycka vår genusidentitet på vissa, bestämda sätt som går i linje med vårt biologiska kön. Men om genus förstås som den könade kroppens betydelse i den kulturella kontexten, blir följden att det inte finns något kausalt förhållande mellan genus och kön, eftersom betydelsen alltså *blir till* och inte *är*. Därför är inte heller begreppen *maskulint* och *feminint* bundna till en manlig respektive en kvinnlig kropp, vilket innebär att det kan finnas fler än två genus och fler än två sätt att, i den kulturella kontexten, tolka kroppen. Det här betyder också att vi har möjlighet att variera våra genusuttryck istället för att vara begränsade till att använda en viss uppsättning av dem. Detta är dock inte helt enkelt eftersom den heterosexuella matrisen fungerar på ett sätt som gör att den performativa karaktären hos genus döljs.

Enligt Butler är inte heller kön något fördiskursivt, eftersom det aldrig är en politiskt neutral yta. Vissa fysiska drag existerar oberoende av vår tolkning, men de är inte betydelsebärande i sig själva. Istället tillskrivs de mening *genom* kategoriseringen av kön. På samma sätt är subjektet *kvinnor* inte heller något varaktigt eller bestämt. Butler menar att begreppet "kvinnor" är problematiskt eftersom det refererar till en kollektiv identitet. Hon motsätter sig idén om något "specifikt kvinnligt" som är väsensskilt från något "specifikt manligt". Kategorin "kvinnor" kan inte heller bli fullständig och representativ genom att kompletteras med andra inslag, såsom etnicitet, sexualitet, klass, ras och ålder eftersom också dessa begrepp blir betydelsebärande först i en viss kulturell kontext. Om den heterosexuella matrisens normerande makt ska kunna motverkas måste istället "kvinnor" betraktas som en essentiellt ofullständig kategori.

Språk

Det finns en mängd olika teorier som berör språk och språkets effekter, och en av dem är kritisk diskursanalys som både är en teori och en metod för textanalys, även om bara de teoretiska perspektiven kommer att presenteras här. Inom diskursanalysens fält finns det ett flertal olika förhållningssätt, som alla har den gemensamma utgångspunkten att sättet som språket används på aldrig speglar världen på ett neutralt sätt; istället skapar och förändrar språkanvändningen den sociala världen.²¹

Kritisk diskursanalys

En teoretiker som har spelat en betydande roll inom kritisk diskursanalys är Norman Fairclough. Han ser språk och samhälle ur ett poststrukturalistiskt perspektiv, och menar att diskurs är något

²¹ Phillips & Jørgensen 2006 (2002)

som är både konstituerat och konstituerande.²² De filosofiska premisser och teoretiska grepp Fairclough redogör för i "Language and power"²³ presenteras i det här avsnittet.

Essentiellt för förståelsen av diskurs är att se språket som ett slags social praktik, vilket för Fairclough huvudsakligen har tre implikationer; att språket är en del av samhället och inte något utanför samhället, att språket är en social process, och att denna process också formas av andra, icke-lingvistiska delar av samhället. Mellan språk och samhälle finns alltså ingen yttre relation, utan endast en inre relation som är dialektisk, vilket betyder att språket reproducerar och påverkar olika sociala fenomen, och att sociala fenomen i sin tur påverkar språket och hur det används. Diskurs är hela den här processen, och innefattar dels produktion, där språket är en produkt, och dels tolkning, där språket är en källa. Att delta i en diskurs innebär alltså att hela tiden försöka tolka den. Det här gör vi genom att passa ihop det som sägs eller skrivs med olika nivåer av representationer som är lagrade i långtidsminnet. Representationerna är prototyper av en mängd saker, så som grammatisk form och narrativ struktur, och utgörs av vår kunskap om språket och de idéer om naturlighet som följer med den sociala verkligheten vi befinner oss i. Fairclough kallar denna process för "members' resources", eller MR. MR är dels kognitiva i den bemärkelsen att det sker i våra tankar, och dels sociala eftersom de blir till, överförs och sprids i den sociala verkligheten, genom sociala relationer. Det här innebär att vi, som deltagare i den sociala verkligheten, införlivar socialt konstruerade idéer i vårt sätt att tänka. De införlivade idéerna använder vi sedan när vi gör oss förstådda i interaktionen med andra människor.

En viktig aspekt av hur diskurs fungerar har sin grund i något Fairclough kallar för människors "common sense", som utgörs av kulturellt gemensamma antaganden och förväntningar. Ett sådant antagande kan exempelvis vara att män är mer intresserade av sport än kvinnor, och en sådan förväntning kan exempelvis vara att barn ska visa respekt för vuxna. Common sense skapas genom att diskurserna de förkroppsligar neutraliseras, vilket sker när hegemoniska diskurser inte förändras över tid och därför uppfattas som det legitima sättet att agera i den sociala verkligheten. En diskurs som har blivit neutraliserad kommer alltså att uppfattas som den sociala sfären *i sig självt*. Att lära sig en hegemonisk diskurs blir därför samma sak som att förvärva förmågan att agera i den sociala sfären. Om vi använder *en heterosexuell kärleksrelation* som exempel, så innebär det här att om mannen som ingår i relationen lär sig att agera på ett sätt som går i linje med de kulturella konventionerna för hur män *bör* agera i en sådan relation, så kommer det istället uppfattas som att han vet hur relationer fungerar. Hegemoniska diskurser fungerar också på ett sätt som gör att de rådande maktförhållandena bevaras. Fairclough understryker att dessa maktförhållanden alltid implicerar ett motstånd mellan olika sociala grupper, exempelvis män och kvinnor eller gamla och unga. Genom upprepning av konventionella sätt att tänka tas dessa förhållanden sedan för givet. Det här innebär att diskurser påverkar vilken position olika grupper av individer har i samhället. Dessa positioner blir sedan till varje gång någon intar dem, och blir verkliga just genom att de intas. Att inta en position innebär att göra vissa saker och undvika andra saker i linje med diskursens regler för den positionen, vilket leder till att både positionen i sig självt och idéerna om den reproduceras.

Alla de diskurstyper som används inom en viss institution eller en särskild social sfär ingår i en *diskursordning*, som begränsar och formar de olika diskurser den innefattar, på samma sätt som samhällsordningen begränsar och formar social praktik. Vissa diskurser är också mer framträdande än andra, och har därför koloniserat många olika diskursordningar. Fairclough menar att en sådan

²² Phillips & Jørgensen 2006 (2002)

²³ Fairclough 2001 (1989)

framträdande diskurs är *reklamdiskurs*, som är en del av den diskursordning som ramar in av *massmedia*. Massmedia riktar sig till en stor publik, som utgörs av enskilda individer som inte är kända för sändaren, vilket innebär att maktrelationen mellan dem ofta är dold. Sändaren har dock en avsikt och därför också en mottagare - ett idealssubjekt - i åtanke när informationen utformas. Den faktiska mottagaren måste sedan förhålla sig till det här idealssubjektet. Eftersom massmedia i det moderna samhället är utbrett, har hög exponering och en relativt homogen output så har den också förmågan att påverka den sociala verkligheten.

Kvinnor i media

Idéer om att människor påverkas av den sociala verkligheten de befinner sig i är inte nya. Forskning inriktad på hur det här ser ut gällande *kvinnor i media*, har som gemensam utgångspunkt att de föreställningar om kvinnan som förmedlas har effekter på hur kvinnor uppfattas, både av sig själva och av andra, vilket i förlängningen påverkar den enskilda kvinnans identitet.²⁴ En forskningsstudie där identitet, genus och språk knyts samman i en nutida, svensk kontext, är Anja Hirdmans doktorsavhandling "Tilltalande bilder - Genus, sexualitet och publiksyn i Veckorevyn och Fib aktuellt"²⁵. Hirdman, numera docent och filosofie doktor i journalistik²⁶, har undersökt hur kvinnor porträtteras, med fokus på visuell text, i Veckorevyn och Fib aktuellt under 60-, 70- och 90-talet. Hennes resultat visar en förändring från gestaltning av sexualitet i sig, till gestaltning av sexualitet genom konsumtion. På 90-talet såg gestaltningen av kvinnor ut på samma sätt i både Veckorevyn - som riktar sig till kvinnor - och Fib aktuellt - som riktar sig till män. Hirdman poängterar dock att en och samma bild kan ha olika innebörd, beroende på vem den riktar sig till. Det här innebär att *kvinnor för män* syftar till sexuell upphetsning, med *kvinnor för kvinnor* ofta förmedlar diffusa budskap, med syfte att på samma gång lära ut kvinnlighet och tala till kvinnan som en konsument av varor. Hirdman menar att där kvinnor porträtteras som passiva och poserande, är utlärandet implicit; det som lärs ut är en idé om vad kvinnlighet är. Där kvinnor är aktiva är utlärandet istället explicit; det som lärs ut är hur man går till väga för att lyckas förkroppsliga denna kvinnlighet. Hirdmans analys visar en tydlig skillnad i hur män och kvinnor gestaltas; där män förekommer i egenskap av sig själva, representeras kvinnors värde och identitet av någon eller något annat:

Kvinnor är inte bara en bild, de är en särskild typ av bild, en fixerad illustration av skönhet. Skönhet är per definition en projektion, en bild av en bild: "Vacker som en dag, hy som en persika, hår som guld" osv. Dessa metaforer för skönhet är i slutändan inte längre en beskrivning av en feminin kropp utan av en mängd olika delar som likställs med andra föremål eller upplevelser.²⁷

För att de avbildade kvinnorna ska tillskrivas ett värde menar Hirdman att det behövs en betraktare som tolkar denna eller detta andra. I förlängningen betyder det här att läsaren *lärt sig* att betrakta kvinnor, i en process där betraktandet neutraliseras. Kvinnor både *betraktar* kvinnan, och föreställer sig själva som en *betraktad* kvinna på samma gång, utifrån en manligt blick.

²⁴ Gemzöe 2002

²⁵ Hirdman 2002

²⁶ Stockholms universitet 2012

²⁷ Hirdman 2002, s. 265

Syfte & frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka hur tjejer representeras i tidningen Frida. Detta kommer att göras med hjälp av följande frågeställningar:

- På vilket sätt gestaltas tjejers yttre attribut?

Genom den här frågeställningen vill jag undersöka hur kroppen i sig, och det som befinner sig på kroppen och i kontakt med kroppen representeras.

- På vilket sätt gestaltas tjejers inre attribut?

Genom den här frågeställningen vill jag undersöka hur tjejers förmågor, tankar, begär, känslor och andra egenskaper som antas finnas inuti kroppen representeras.

- Hur positioneras tjejer i förhållande till andra?

Eftersom en stor del av både språk och identitet förstås genom jämförelse, vill jag med den här frågeställningen se hur tjejer positioneras i den sociala kontexten.

Metod

För att kvalitativt analysera innehållet i Frida, och på så sätt se hur representationen av tjejer ser ut, kommer jag att använda Tematisk Analys, som ger en bild av tidningens som helhet samtidigt som den tar hänsyn till innehållet på en detaljerad nivå. Den valda metoden ger mig möjlighet att, inom studiens tidsram, analysera ett antal tidningar, utan att någon del av texten exkluderas.

Tematisk analys

En tematisk analys används för att leta efter, hitta och analysera mönster i ett datamaterial. I den här studien kommer "Using thematic analysis in psychology"²⁸ fungera som utgångspunkt för vad den tematiska analysen är och hur den kan användas. Som analysmetod är den inte knuten till något särskilt teoretiskt ramverk, och kan därför anpassas för att, i relation till den aktuella studiens syfte, på bästa sätt möta materialet. Den tematiska analysen används ofta som en del i olika kvalitativa metoder, men kan också användas som ensam metod, så länge antaganden och utgångspunkter redogörs för och analysen utförs systematiskt. Systematik och struktur skapas dels genom ett tydligt och explicit formulerat tillvägagångssätt, dels genom att ett antal avgränsande val görs innan arbetet med materialet börjar. Dessa val fungerar sedan som riktlinjer under analysarbetets gång.

Ett *tema* är något som, i relation till studiens syfte, ringar in väsentliga mönster i materialet. Som helhet ska temana representera textens olika betydelser. Ett enskilt tema ska ha ett visst mått av enhetlighet, och får alltså inte vara för komplext eller innehålla för varierad data. Inom varje tema finns även möjlighet att använda *underteman*. Dessa underteman fungerar på det sätt att de ger struktur åt breda huvudteman, samtidigt som det visar hierarkin av betydelse inom materialet.

Gällande hur teman identifieras är min utgångspunkt att ge en bred beskrivning av hela det insamlade materialet, snarare än att fokusera på särskilda perspektiv. Vidare kommer temana att identifieras induktivt, vilket betyder att jag möter materialet utan förutbestämd kodram, och på så sätt undviker att viktiga aspekter exkluderas på grund av predispositioner. Min forskningsfråga har formulerats innan arbetet med materialet börjar, men är på samma gång starkt knuten till vad materialet säger. I förhållande till materialet blir min forskningsfråga öppen, och därför är ett induktivt tillvägagångssätt det rimligaste för den här studien. Det jag letar efter är tematiska strukturer på en latent nivå. Det viktiga här är alltså det underliggande - idéer, antaganden, föreställningar - som på något sätt avgör hur innehållets betydelse skapas. Det sista analytiska valet är av kunskapsteoretisk karaktär och sätter ramen för vad materialet kan säga, och omvänt; vad det går att säga om materialet. Här kommer jag att ha ett konstruktivistiskt förhållningssätt, där resonemangen i analysen främst rör sociokulturella kontexter och de strukturer som förekommer inom dessa kontexter.

Bildanalys

Eftersom även visuell text, i form av foton, ingår i analysen presenteras här en kort redogörelse för grunderna till bildanalys. Utgångspunkten här är att ett foto aldrig är en direkt spegling av verkligheten, istället är det en representation. Fotot är ett ikoniskt tecken, på så sätt att det liknar sin

²⁸ Braun & Clarke 2006

referent i verkligheten, till skillnad från symboler, där exempelvis skrivna tecken ingår, som är helt arbiträra. Samtidigt är fotot i viss bemärkelse ett indexikalt tecken, eftersom det är resultatet av en ljusreflektion från de objekt eller subjekt som avbildas.²⁹ Ett foto ser alltså ut att avbilda världen, trots att det egentligen är en tolkning av världen. En bildanalys kan hjälpa till att visa vilka de här tolkningarna är och vad de innebär.

I den här studien kommer följande frågor ligga till grund för hur bilder tolkas:

I anslutning till vilket ämne är bilden publicerad?

Vad har bilden för denotation, det vill säga vad föreställer den?

Vad har bilden för konnotationer, det vill säga vilka associationer har den i det kulturella sammanhang den förekommer i?

Hur förhåller sig bilden till texten innehållsmässigt?

Om det är fler än en person på bilden; hur ser relationen mellan dem ut?³⁰

Tillvägagångssätt

Innan tillvägagångssättet presenteras behöver några begrepp definieras: *materialet* är den samlade text som analysen utförs på, *text* innefattar skrivna ord och bilder och *artikel* är en enskild och tydligt avgränsad del text.

Metoden utgörs av en tematisk analys, som sker i följande steg:

Materialet läses igenom ett antal gånger, samtidigt som tankar och idéer antecknas. Redan här ligger fokus på att hitta mönster, som i ett senare skede ska översättas i olika, för materialet representativa, teman.

Varje artikel numreras, för att underlätta organiseringen av datan och säkerställa att analysarbetet kan genomföras systematiskt.

Intressanta drag hos materialet kodas på ett deskriptivt sätt - de ges således etiketter som beskriver innehållet - och material som är relevant för varje kod samlas in och organiseras. Tillsammans med koden antecknas även berörda artiklars respektive tilldelade nummer. Varje enskild del av materialet ges alla de koder det faller in under, eller ingen kod om det inte är en del av något mönster. Koderna kan sägas vara förstadiet till teman, men är mer specifika, och kommer alltså i ett senare skede sättas samman till teman.

De olika koderna granskas och samlas under olika, potentiella teman. Allt material som är relevant för de olika temana sorteras in under dem. Fokus här ligger på relationen mellan olika teman och eventuella underteman, så att de tillsammans reflekterar

²⁹ Barthes 2006 (1986)

³⁰ Fogde 2010

materialet som helhet på ett balanserat sätt.

Temana läses igenom och kontrolleras så att de representerar både de kodade utdragen av materialet, och materialet som helhet. En omarbetning av temana genomförs tills de hänger ihop på ett meningsfullt sätt, och är klart avgränsade så att de inte överlappar varandra. Varje enskilt tema ska kunna definieras med en mening, och får inte vara för komplext. Den här omarbetningen är klar när kodramen överensstämmer med materialet som helhet, och ett slags mättnad är nådd, det vill säga när inget nytt tillförs om ändringar görs.

Temana definieras och namnges, så att kärnan i varje tema reflekteras på ett tillfredställande sätt och avgränsningarna för varje tema är tydliga. Essensen hos varje tema och dess innehåll identifieras och beskrivs. Varje tema analyseras detaljerat i förhållande till forskningsfrågan.

Den slutgiltiga analysen av varje tema och temana i förhållande till varandra framställs och belysande utdrag och citat väljs ut. Utdragen och citaten behöver nödvändigtvis inte vara jämt fördelade över materialet, utan ska i första hand illustrera och lyfta fram det typiska med varje tema.

Urval och material

Studiens analysmaterial utgörs av tidningen *Frida*, som är den största svenska tidningen som riktar sig till unga tjejer³¹. Tidningen ges ut varannan vecka av Frida Förlag, som i sin tur är en del av Aller Media. På Aller Medias prenumerationssida beskrivs *Frida* på följande sätt:

För tonårstjejer, av tjejer som minns hur det var. Bäst på mode, trender och skönhet, musik, film och aktuella kändisar. Dessutom med frågespalter, tips och reportage om kompisar, relationer och kärlek.³²

Föresatsen är att inkludera ett så stort antal tidningar som möjligt. Inom tidsramen för datainsamlingen till studien kommer, med tanke på tidningens utformning, tre nummer av *Frida* utgöra materialet för analysen: nummer 2 från 2014, nummer 4 från 2014 och nummer 6 från 2014. Urvalet är strategiskt, där analysobjekten är *typiska fall*, på så sätt att de inte systematiskt särskiljer sig från de andra, alternativa undersökningsenheterna - i det här fallet vanliga nummer utan särskilt tema. Detta gör att de med större sannolikhet också är representativa för alla enheter.³³ När analysmaterialet utgörs av så få enheter fyller ett slumpmässigt urval ingen funktion, och är i det här fallet därför heller inget alternativ till det strategiska urvalet.³⁴ För studiens syfte och relevans är det viktiga att se hur representationen ser ut nu, snarare än över tid, vilket ligger till grund för valet av nummer från 2014.

³¹ Frida Förlag

³² Prenumerera.se Aller Media

³³ Esaiasson et. al. 2012

³⁴ Ibid.

För att den valda metoden - kvalitativ textanalys - ska vara motiverad i förhållande till studiens syfte, är det väsentligt att analysen är både genom- och djupgående. Då det är tidningen som helhet som utgör materialet är all text viktig och kommer att inkluderas.

I fråga om representation kan varje text kan sägas vara både en fristående enhet och en del av en större helhet, och genom att inte göra något internt urval³⁵ kan båda dessa aspekter - delen och helheten - tas med i beräkningen. Hur texterna förhåller sig till varandra kan även eventuellt påverka hur representationen ser ut i stort. Eftersom Frida riktar sig till tjejer så är alla texter, även de som inte explicit handlar om tjejer, en del av representationen, på så sätt att de talar till läsarna som just tjejer. Alltså kommer även dessa texter att ingå i analysen. Genom att inkludera *all* text kommer jag alltså kunna analysera tidningen som helhet och på så sätt möta studiens syfte.

Giltighet och generaliserbarhet

Innehållsanalys innebär alltid ett viss mått av tolkning, och påverkas således av tolkarens förförståelse och kunskap³⁶. Genom att inte låta mina egna åsikter om det som undersöks och idéer om vad jag tror att analysen kommer att visa stå i vägen för den faktiska analysen, så har jag dock förhållit mig så objektivt jag kan. Gällande studiens giltighet, som innebär här att de argument som leder fram till vissa påståenden faktiskt har med saken att göra³⁷, har jag dels använt ett analysmaterial som svara mot studiens syfte, och dels baserat argumenten på teoretiska perspektiv av forskare som är framstående inom sina respektive fält. Analysen är också gjord utifrån studiens frågeställningar, och kan därför på ett tydligt sätt möta studiens syfte. Det material som analyseras är både producerat av och riktat till människor som befinner sig i samma kulturella kontext som jag själv gör. På så sätt besitter jag erfarenhet och kunskap om hur koderna i den kulturella kontexten som analysmaterialet ingår i kan förstås. För att ytterligare styrka de argument som förs, så har jag i analysarbetet använt mig av en tydlig, systematisk metodik, vilken också redogörs för explicit. De artiklar som citeras och används som exempel refereras till på ett tydligt sätt, så att det är möjligt för den som är intresserad att se dem i sin helhet.

Eftersom analysmaterialet utgörs av ett fåtal fall, kommer jag inte kunna dra några generella slutsatser om hur representativa mina resultat är för *alla* fall³⁸. Det jag istället kan göra är att bidra till att öka den generella kunskapen³⁹ om vilka olika strukturer som förekommer i det större sammanhang som mina analyserade fall ingår i.

³⁵ Johansson 2010

³⁶ Ekström & Larsson 2010

³⁷ Ibid.

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

Resultat och analys

Frida innehåller “mode, trender, skönhet, musik, film och aktuella kändisar”⁴⁰ samt “frågespalter, tips och reportage om kompisar, relationer och kärlek”⁴¹. Dessa ämnen kan alltså, i sig själva, inte sägas utgöra *latenta* teman, utan är snarare explicita förutsättningar för tidningens innehåll. Därför är det kanske inte heller helt rimligt att förvänta sig en uppsjö artiklar om exempelvis politik eller sport, även om det är något som Fridas läsare också kan tänkas vara intresserade av. I egenskap av en tidning för just unga tjejer - något som även det är uttalat - så kan man ändå anta att Frida skriver om sådant som tjejer antas vara intresserade av. På så sätt representerar Frida unga tjejers intressen, om än inte alla.

Att tidningen heter Frida, ett vanligt tjejnamn⁴², saknar inte betydelse. Giddens poängterar att namnet är en grundläggande del i en persons biografi⁴³. Det Frida gör är alltså att positionera sig som en kompis till läsaren. Detta syns också i hur läsaren tilltalas; språket är vardagligt och reportrar och redaktörer berättar om sina känslor och handlingar på ett förtroligt och förhållandevis intimt sätt. Många av de kändisar som förekommer i tidningen presenteras inte explicit, istället förväntas läsaren veta vilka de är, vilket egentligen innebär att Frida och läsarna antas dela referensram. Läsarna själva får också tycka till om olika frågor, och även skicka in sina egna förslag, tankar och önskningsar. Dessa besvaras stundtals i det aktuella numret, även om det kanske är insändarna som är utvalda för att möta innehållet och inte tvärt om. Sammantaget lyssnar Frida på sina läsare, precis som en vän, och för ett slags samtal med dem. Samtidigt är Frida med sina frågespalter och tips också en vägledare som besitter en kunskap som läsaren antas sakna. I egenskap av vän och vägledare berättar Frida att de vill läsaren väl, men intar också en överordnad position i förhållande till henne. Genom att läsaren sedan skickar in frågor och funderingar som Frida svarar på, befästs dessa positioner.⁴⁴

Med detta ovan som både förståelse och startskott för analysen, har åtta teman och ett undertema identifierats i materialet. De presenteras och analyseras här nedan, och belyses med utdrag och exempel. För förståelsen av analysen i relation till studiens syfte, vill jag understryka att begreppet *läsaren* här refererar till en tonårstjej, eftersom Frida riktar sig till just tonårstjejer och därför presenterar ett innehåll och använder sig av ett språk som är anpassat till dem.

Den heteronormativa kärlekens hegemoni

Essensen i det här temat är att tjejer antas sträva efter att ingå i en heterosexuell kärleksrelation. Den heteronormativa aspekten av temat kommer till uttryck genom att killar refereras till som en potentiell partner medan tjejer inte gör det, samt att både den allmänna och specifika gestaltningen av kärleksrelationer förutsätter att den är mellan en tjej och en kille. Att tjejer antas sträva efter att ingå i en relation kommer till uttryck genom att kärlek beskrivs på ett positivt sätt medan ensamhet kopplas samman med negativa känslor, samt att aktiviteter som inte är relaterade till kärlek ändå styrs till att handla om kärlek. Det här innebär inledningsvis att Frida genom att använda en särskild

⁴⁰ Prenumerera.se Aller Media

⁴¹ Ibid.

⁴² Statistiska centralbyrån 2014

⁴³ Giddens 1997 (1991)

⁴⁴ Fairclough 2001 (1989)

typ av hegemonisk diskurs reproducerar normerande idéer⁴⁵ om både vilken roll kärlek spelar i den sociala verkligheten och hur en kärleksrelation ska se ut. Eftersom kärleken Frida gestaltar också är heteronormativ, innebär det här att den implicerar att det finns en skillnad mellan manligt och kvinnligt på det sätt som Butler gör gällande⁴⁶. I förlängningen betyder det här att Frida potentiellt begränsar tjejer's identitetsuttryck till att endast innefatta sådant som anses vara kvinnligt, och även lär ut *vilka* dessa kvinnliga identitetsuttryck är.

Gestaltningen av killar som möjliga pojkvänner är sällan i fokus, utan sker istället i förbifarten. Det här inleds med att tjejer antas fantisera om och vilja komma i kontakt med olika killar. Det som berättar att det här inte bara handlar om potentiell *vänskap* är att killarna beskrivs med ord som dels anspelar på kärlek, dels har sexuella konnotationer; killarna är "heta", "romantiska", "en dröm". Om killar som förekommer i tidningen är singlar så noteras det, ibland utan en efterföljande kommentar, och ibland med att det alltså är fritt fram för läsaren. Hur aktiviteter som inte har med kärlek att göra ändå styrs till att handla om kärlek kommer till uttryck på ett liknade sätt, där beskrivningen av olika aktiviteter följs med ett förslag eller en uppmaning om att läsaren kan göra den tillsammans med sin dejt, sin partner eller en (söt) kille. Gestaltningen av kärlek som inte bara önskvärd utan något essentiellt sker ofta genom att kärlek och en negativ typ av ensamhet förstås som motpolar. En läsare berättar: "Jag trodde att jag skulle dö ensam!"⁴⁷, och förklarar också hur hon hanterade stressen som följde på att inte ha någon pojkvän. Eftersom sektionen i tidningen där texten är placerade heter "Love" och beskrivs med orden "Dina sidor om kärlek och heta känslor", blir den implicita innebörden av rubriken att motsatsen till ensamhet är kärlek. Det här bekräfts sedan också av *hur* läsaren har hanterat stressen hon har känt; genom att träffa en pojkvän.

Ett illustrativt exempel för hur *kärlekens hegemoni* gestaltas i Frida återfinns i en text med rubriken "Jessicas pojkvän satt i fängelse"⁴⁸. För förståelsen för hur gestaltningen kan tolkas behöver först ett referat av innehållet göras: Jessicas relation med pojkvännen, som ges det fingerade namnet Marcus, inleds först när han sitter i fängelse. Anledningen till att han sitter i fängelse är i sin tur att han har haft en sexuell relation med en 14-åring tjej, som dock sägs ha ljugit om sin ålder. Det påstås således att Marcus inte var medveten om att tjejen var 14 år, vilket undermineras till viss del av att Marcus och 14-åringen "tidigare hade haft en nära relation till varandra". Händelsen beskrivs som jobbig för Marcus. Jessica får över huvud taget inte träffa Marcus de första 14 månaderna, då hon inte kan besöka fängelset eftersom hon inte är myndig. Efter att hon har fyllt 18 besöker hon dock honom varje helg, och de här mötena som sker i ett besöksrum beskrivs som "att gå på romantisk dejt". Ett tag efter att Marcus har blivit frisläppt upptäcker Jessica att han har träffat någon annan. Jessica blickar sedan tillbaka och sammanfattar det hela "som en gullig kärlekshistoria." och "den största händelsen i mitt liv, hittills". Utan avsikt att förminska Jessicas känslor, så kan *gestaltningen* av den här relationen sägas förmedla att det är kärleksrelationer *i sig* som är väsentliga, och inte hur de sedan faktiskt kommer till uttryck i praktiken. Detta synsätt understryks av att ingen över huvud taget problematiserar att Marcus i juridisk mening har begått *våldtäkt mot barn*⁴⁹. Istället poängteras att han och den här tjejen faktiskt hade en "nära relation", vilket här får innebörden av en förmildrande omständighet som implicerar att Marcus i praktiken faktiskt inte har begått ett övergrepp. Att sympatier visas för killen i sammanhanget belyser den

⁴⁵ Fairclough 2001 (1989)

⁴⁶ Butler 2007 (1990)

⁴⁷ "Jag trodde att jag skulle dö ensam!" i Frida nr 2 2014, s. 55

⁴⁸ "Jessicas pojkvän satt i fängelse" i Frida nr 6 2014, s. 58f

⁴⁹ Polisen 2013

heterosexuella matrisens konsekvens att män alltid är överordnade kvinnor⁵⁰, och att mäns upplevelse av hur något förhåller sig därför föregår kvinnans. Ett annat resonemang som kan appliceras på texten är att även om självidentiteten är individens egen upplevelse om vem hen är⁵¹, så är den här upplevelsen påverkad av den sociala verkligheten. Om det här sedan kopplas ihop med att den sociala verkligheten i stor utsträckning konstitueras av idén om att män och kvinnor åtrår varandra⁵², så får vi en eventuell förklaring till varför Jessica refererar till den här ganska problematiska relationen som den hittills största händelsen i hennes liv. Det här är ett förhållningssätt som Frida, genom sin gestaltning av kärlek, bidrar till att reproducera och ytterligare befästa.

Med blicken fäst på yttre egenskaper

Essensen i det här temat är att tjejers utseende kommenteras, redogörs för eller refereras till. Det här kommer till uttryck genom åsikter om hur tjejer bör se ut, hur åsikter om tjejers utseendet uttrycks i termer av bra och dåligt och *att* tjejers kläder och kroppar beskrivs. Gemensamt för de här sätten är att de är bedömningar med normativa innebörder, och att de görs av någon annan än tjejen som bedöms. Bedömningarna sker på olika nivåer i texten. På ett övergripande plan som kan sägas rama in temat, förmedlar Frida genom att kontinuerligt kommentera tjejers utseende en idé om att yttre attribut är en väsentlig del av hur tjejer uppfattas av andra, vilket tillskriver tjejers utseende ett värde men också är en värdering i sig. Gestaltningen på den specifika nivån sker i olika sammanhang med den gemensamma utgångspunkten att tjejers utseende får gestalta situationer som egentligen rör något annat. När Frida exempelvis bowlar med bandet JEM och en av medlemmarna i det, Jeremie, som är en kille, bryter en nagel riktas blicken istället mot Elli, som är tjej: “Aj, shit. Jag bröt en nagel, säger Jeremie och visar upp sitt finger för oss andra. Elli Bowlar med långa, röda lösnaglar, men ironiskt nog är det Jeremie som bryter en nagel.”⁵³ Det som görs här, istället för att beskriva situationen i sig, som sådan, är att låta tjejens utseende fungera som gestaltning för de känslomässiga följderna händelsen får. Eftersom kroppen har en central roll för den biografiska berättelsen, som i sin tur ramar in självidentiteten⁵⁴, innebär det här att Fridas gestaltning förmedlar en idé om att den kvinnliga kroppens yta föregår dess funktion. Eftersom självidentiteten är knuten till hur andra människor uppfattar oss⁵⁵, blir innebörden av gestaltningen också att den kvinnliga kroppen är ett slags allmän egendom. Detta sker också genom att kroppens yta ställs mot kroppens insida. Ett exempel på när det här förhållningssättet kommer till uttryck är i en text där en läsare frågar Fridas sexolog hur man man hånglar på bästa sätt. Sexologen inleder sitt svar med meningen “Det finns inga rätt eller fel, men visst känns det på ett annat sätt om någon verkligen kysser en som om man är den snyggaste tjejen i världen.”⁵⁶ När läsarens fråga om rent praktiska tillvägagångssätt styrs till att handla om någon annans uppfattning om hennes yttre egenskaper, blir den implicita betydelsen att andras värdering av tjejers utseende är viktigare än dels tjejens förmågor i sig, dels hennes egen värdering av förmågorna. Det här understryks också av att killar som förekommer i tidningen uttalar sig om vilken typ av tjejer det gillar, ofta på uppmaning av Frida. Centralt här är

⁵⁰ Butler 2007 (1990)

⁵¹ Giddens 1997 (1991)

⁵² Butler 2007 (1990)

⁵³ “Bowla med JEM!” i Frida nr 4 2014, s. 22f

⁵⁴ Giddens 1997 (1991)

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ “Fråga om sex & kärlek: Hur hånglar man” i Frida nr 6 2014, s. 56

att fokus hamnar på utseende. Eftersom genus är performativt⁵⁷ blir innebörden att tjejs yttre antas vara representativt för hennes identitet.

Även killar har en utsida

Essensen för det här undertemat är att också killars utseende värderas, om än på ett annorlunda sätt än tjejs. Frida gestaltar kontinuerligt killar som "ögongodis" eller olika varianter av "snygg", men beskriver sällan deras utseende mer ingående än så. Trots detta så blir den implicita innebörden att killars utseende är viktigt eftersom det hela tiden nämns.⁵⁸ En fundamental aspekt här är att Frida, just genom att vara en tidning för tonårstjejer, förutsätter att läsaren är en tjej. Eftersom killar samtidigt gestaltas som potentiella partners, vilket har utretts tidigare under temat "Den heteronormativa kärlekens hegemoni", så innefattar värderingen av killars utseende här en norm för hur en tjejs pojkvän ska se ut.

Att köpa en identitet

Essensen i det här temat är att representationen av tjejer är intimt förbunden med ägandet av olika produkter, vilka även gestaltas som *ett uttryck för en identitet*. I första hand kommer det här till uttryck genom att bilder på olika produkter, markerade med pris samt märke eller inköpsställe, presenteras i anslutning till artiklar. Produkternas funktion, eller vad de är ett uttryck för, förankras sedan genom texten i artiklarna. Produkterna gestaltas också både som orsaker och effekter av något. När skådespelaren Leighton Meester gifter sig beskrivs hennes känslor inför händelsen på följande sätt: "Leighton är väldigt lycklig. Hon har en vacker ring och hon älskar den"⁵⁹. Här är produkten en effekt av en kärleksrelation, men den är också orsak till de känslor Leighton känner. Orsakerna och effekterna är dock sällan logiska, och ibland kan de implicita premisserna som behöver fyllas i vara svåra att lista ut; ett par örhängen kan exempelvis få "sommaren att kännas lite, lite närmare"⁶⁰. Det här är ett exempel på det Fairclough menar med att reklamdiskursen har koloniserat hela diskursordningar.⁶¹ Eftersom påståendena här presenteras som självklara döljer de också dels sin brist på logik, dels att de faktiskt är konstruktioner.

Ägande av produkter gestaltas uteslutande som något positivt, medan anledningen till att produkter behöver konsumeras kan vara likaväl positiv som negativ. När läsaren har gjort en prestation fungerar produkten som en belöning, och när ett problem uppstår blir den istället en lösning. En och samma produkt kan också i ett sammanhang vara lösningen på ett problem, och i ett annat orsaken till det. Smink gör huden "perfekt" vilket implicit innebär att den inte är det innan produkten appliceras. Dålig hy ska sedan åtgärdas genom en särskild produkt för att avlägsna smink. Eftersom hyn inte är bra nog som den är måste sminket dock fortsätta användas. Det här, att konsumera en produkt leder till konsumtion av en annan produkt, är karaktäristiskt för det här temat. Även när ägandet av saker i sig är problemet, följer en uppmaning att fler av dem bör införskaffas genom att det som läsaren redan antas ha presenteras som något läsaren *behöver ha*, vilket ytterligare understryks av information om var och för hur mycket de här sakerna kan inhandlas. Saker antas också få olika

⁵⁷ Butler 2007 (1990)

⁵⁸ Fairclough 2001 (1989)

⁵⁹ "Bröllopslycka för Leighton och Adam" i Frida 6 2014, s. 6

⁶⁰ "Ängeln älskar: 3. Färgglada smycken" i Frida 4 2014, s. 10

⁶¹ Fairclough 2001 (1989)

innebörder beroende på hur de kombineras. Produktens ambivalenta funktion kommer stundtals också till uttryck i en och samma text. Ett exempel på det här är hur två nagellack presenteras; det ena med funktionen att få det andra att lossna. Texten inleds med meningen "Jag tycker det kan vara knepigt att ta bort glitterlack, men nu har min räddning kommit!"⁶². Ägandet av produkter gestaltas som något som både representerar och föregår händelser och känslor, och produkterna i sig tillskrivs förmågor att påverka både upplevelsen av världen och den egna positionen i den, och då alltid till det bättre. På så sätt befäster Frida den omtolkning av begreppet livsstil som Giddens menar att marknaden har gjort gällande. Eftersom en individs ontologiska trygghet är tätt knuten till att följa livsstilar fungerar konsumtionen här också som ett sätt att hantera känslor och tankar som potentiellt skulle kunna leda till existentiell ångest.⁶³ Det Frida berättar här är således att tjejer, genom att äga specifika varor och kombinera dem på särskilda sätt, kommer att framstå som begripliga för andra.

I jämförelse med någon annan

Essens i det här temat är att tjejer tillskrivs egenskaper och värde i förhållande till någon annan. Detta sker genom *jämförelse*, där tjejer ställs mot varandra, och innefattar en uppmaning att rangordna dem. Med rangordningen följer oundvikligen också ett *värderande*. På så sätt tränas läsaren i att konstruera och förhålla sig till en norm, och att identifiera de "rätt" och "fel" som följer med den. Det här innebär också att tjejer antas blir begripliga genom andra som på något sätt liknar dem eller skiljer sig från dem. Jämförande sker delvis genom att Frida drar olika paralleller mellan tjejer som verkar inom samma område. I en text om sångaren och skådespelaren Demi Lovato⁶⁴ berättar Demi att hon, i sin nya musikvideo, visar en mer "skandalös" sida av sig själv än vanligt, varpå Frida frågar "Som Miley Cyrus-skandalös?". Textens rubrik - "Demi Lovato: Jag jämför mig inte med Miley" - utgår implicit från att tjejer brukar jämföra sig med andra. Den berättar också att en jämförelse trots allt har gjorts, men att Demi inte anser sig *vara lik* Miley. Det här illustrerar Fridas sätt att jämföra tjejer som befinner sig i samma samhälleliga sfär, vilket också indikerar att tjejerna i viss bemärkelse bör ses som konkurrenter. Det som berättas här är att tjejers identitetsuttryck, i det här faller att agera skandalöst, inte anses vara tillräckligt meningsbärande för att kunna förstås i sig själva. Identitetsuttrycket ses istället som en kollektiv företeelse som får vissa specifika innebörder när det utförs av någon som av samhället tolkas som kvinna. Ur Butlers perspektiv innebär det här att handlingen, som är performativ och upprepas offentligt av olika individer, får en konstruerad mening som antas vara gemensam för individer med samma biologiska kön.⁶⁵

Ibland är jämförelsen det centrala för texten. Ett exempel på det här är en text där två kvinnor som bär identiska tröjor presenteras för läsaren⁶⁶. Texten innehåller också två rutor, en för respektive kvinna, och en uppmaning till läsaren att "Kryssa i ditt val!". Eftersom kläderna är identiska blir det individen, eller individens förmåga att bära det aktuella klädesplagget, som ska bedömas. Uppmaningen att valet också ska kryssas i innebär att rangordningen, som alltså baseras på en värdering, bör markeras genom en handling och inte bara vara en mental notering. Det Frida förmedlar här är att värderingen av tjejer *ska* göras, och då på ett explicit sätt. Möjligheten att

⁶² "Ängeln älskar: 4. Underlack för glitterlack" i Frida 6 2014, s. 10

⁶³ Giddens 1997 (1991)

⁶⁴ "Demi Lovato: Jag jämför mig inte med Miley" i Frida nr 2 2014, s. 25

⁶⁵ Butler 2007 (1990)

⁶⁶ "Vem bar den bäst?" i Frida nr 2 2014, s.16

kryssa i båda rutorna eller ingen av dem finns, men uppmaningen kvarstår. Centralt för jämförelsen mellan tjejer är att den gestaltas som något självklart, vilket kan illustreras av ett exempel där en 17-årig läsare berättar, angående självporträtt som publiceras i sociala medier, att "Alla jämför sig med andras bilder. "Hur kunde hon få så många likes? Hon är ju inte ens så himla fin som alla säger".⁶⁷ och menar att antalet likes - det vill säga hur många som genom en explicit markering gillar bilden - är ett slags rangordning av hur fin personen som har tagit självporträttet är. Den 17-åriga läsaren ifrågasätter själv inte den här företeelsen, och den lämnas även okommenterad av Frida. På så sätt blir idén att *tjejer jämför sig med varandra* ett naturligt fenomen, som framstår som verkligt eller sant då det antas ingå i tjejers common sense.⁶⁸

Identifikation

Essensen i det här temat är att tjejer uppmanas och antas vilja efterlikna andra personer. Karaktäristiskt här är att personen läsaren uppmanas att identifiera sig med är framgångsrik, och i de flesta fall även är känd. Identifikationen bekräfts först genom att den upprepade gånger förutsätts explicit. Ett exempel på det här är en text om musikgruppen "Little Mix", som presenteras med orden "superstjärnorna alla vill vara"⁶⁹. Valet att använda *stjärnor*, som främst har positiva konnotationer, istället för *kändis* som kan vara likväl positivt som negativt beroende på kontexten, understryker att det är något att eftersträva. Representation genom identifikation kommer sedan främst till uttryck genom att läsaren antas vilja bli något hon inte redan är. I en text som inleds med orden "Natalie blev Kim!"⁷⁰ får vi se hur Natalie får en makeover, inspirerad av sin stilförebild Kim Kardashian. Med texten följer tre bilder; en på Kim Kardashian, en på Natalie "före" och en på Natalie "efter". De kläder Frida har valt ut till Natalie "efter" är identiska med de kläder Kim Kardashian bär på bilden. Det som berättas här är att tjejer, genom val av yttre attribut, kan uttrycka en självidentitet som är bättre än den de redan har. Sammantaget erbjuder identifikationen läsaren ett antal - dock ett ganska litet sådant - valmöjligheter. Det kommer till uttryck genom att olika kändisar representerar var sitt attribut eller var sin stil, som läsaren genom Fridas instruktioner kan anamma. Där den explicita poängen gällande identifikationen i Frida är att tjejer vill vara stjärnor, är den implicita att tjejer *bör sträva efter* att vara *som* stjärnorna, och så länge de inte är det befinner de sig i en position som anses vara socialt underordnad stjärnan, eller kändisen, och behöver då förhålla sig till och applicera hennes, för det är alltid en kvinnas, fysiska attribut på det egna jaget.

Identifikation kan även innebära att läsaren måste förhålla sig till en *tänkt läsare*. Den tänkta läsaren är här en prototyp i den bemärkelsen som teorin om självkategorisering gör gällande; en uppsättning utmärkande egenskaper som särskiljer en grupp från en annan, och leder till depersonalisering på så sätt att vi förstås i förhållande till en prototyp och inte som egna individer.⁷¹ Det här syns exempelvis i texten "Är du selfie-beroende?"⁷², som är ett test där läsaren kan svara "ja" eller "nej" på ett antal frågor och utifrån detta sedan kategoriseras som en av tre "selfie-typer". Med kategorierna följer en beskrivning om *vem du är* och hur du kan göra om den du är inte anses vara idealet, vilket är ett centralt mönster för identifikationen med prototyper i Frida. I anslutning till

⁶⁷ "Läsarna berättar!" i Frida nr 4 2014, s. 55

⁶⁸ Fairclough 2001 (1989)

⁶⁹ Frida nr 6 2014, s. 15

⁷⁰ "Natalie blev Kim!" i Frida nr 4 2014, s. 45

⁷¹ Hogg & Reid 2006

⁷² "Är du selfie-beroende?" i Frida 4 2014, s. 54

testet finns en text med rubriken “Kändisarna som också gillar att posa”⁷³, där olika bilder på kända personer med kvinnligt kön presenteras. Detta implicerar i första hand två saker; dels att selfies är något positivt eftersom kändisarna, vilka läsaren uppmanas att efterlikna, tar selfies, och dels att selfies inte porträtterar tjejer som individer utan som en idé, uttryckt genom en pose. Den sista implikationen, *tjejen som en idé*, kan sägas vara det centrala för vad identifikationen innebär i Frida. Det är också på det här sättet Butler menar med att kvinnlighet är en idé som, i den kulturella kontexten, antas uttrycka en inre, kvinnlig essens som följer på det biologiska könet kvinna, vilket också leder till att kvinnor uppmanas att agera på ett sätt som går i linje med de sociala normerna för hur en kvinna ska vara.⁷⁴

Ett ansvar för andra

Essensen i det här temat är att tjejer förutsätts ansvara för killars känslor och handlingar. Det här kommer dels till uttryck genom att problem som är orsakade av killar ska lösas av tjejer, dels genom gestaltningen av interaktionen mellan män och kvinnor. Implicit innebär av det här att killar inte *behöver* ta konsekvenserna av sitt agerande, eftersom de inte förväntas göra det. Det här manifesteras i att tjejer också uppmanas att explicit förklara för killar vilka konsekvenserna är. Ett belysande exempel för hur det här gestaltas i Frida, är texten “Tjajtsex. När ett nej blir ett okej”⁷⁵ som handlar om hur killar försöker övertala tjejer till att ha sex, och inte slutar hur många gånger tjejen än säger nej. För att få stöd hänvisas tjejer att polisanmäla den här typen av händelser och sedan prata med någon om det. För att *förebygga* den här typen av händelser, råds tjejer till att dels tydligt säga ifrån när de inte vill ha sex, dels att påminna killar i sin närhet om att det här inte är ett acceptabelt beteende. Texten avslutas sedan med att en kille får berätta om hur han kände när hans tjej sa ifrån: “Nu vet jag att hon säger nej om hon inte vill. Det känns bra, för då vet jag att vi båda vill när vi har sex nästa gång.” Frida poängterar även, i samma text, att “Det här är något som drabbar även killar. De dras med i grupptricket och får höra att de inte är manliga om de betar sig schysst mot tjejer.” Det här är i första hand en gestaltning som utgår från att tjejer och killar fungerar på olika sätt, vilket har flera olika innebörder. Tajfel menar att sociala grupper definieras utifrån andra sociala grupper, vilket görs genom en jämförelse som innefattar en normativ aspekt. På så sätt skapas det också en hierarkisk ordning mellan grupper.⁷⁶ Att tjejer och killar här antas ha olika egenskaper som påverkar hur de agerar, gör att de förstås som olika grupper av individer, vilket alltså oundvikligen leder till att det finns en hierarkisk ordning mellan dem. Fridas gestaltning av tjejer som ansvariga för killars beteende, implicerar att tjejer upplever beteendet som problematiskt, medan killar inte gör det. Eftersom killar inte upplever sitt beteende som problematiskt, är de inte heller själva benägna att ändra det *gentemot tjejer*, eftersom de här både är och antas vara den överordnade gruppen. Killar kan dock, om de blir informerade om hur deras beteende upplevs, förstå att beteendet är ett problem *för tjejer*. Genom att ett av råden tjejer ges är att tydligt säga ifrån, samtidigt som texten handlar om att tjejer redan gör det här tills de inte längre orkar, betyder också att hierarkin, som är en social konstruktion⁷⁷, inte ifrågasätts. Eftersom det också är genom att inte ifrågasättas som sociala konstruktioner blir hegemoniska⁷⁸, så befäster

⁷³ “Kändisarna som också gillar att posa” i Frida 4 2014, s. 54

⁷⁴ Butler 2007 (1990)

⁷⁵ “Tjajtsex. När ett nej blir ett okej” i Frida nr 6 2014, s. 54f

⁷⁶ Tajfel 1974

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ Fairclough 2001 (1989)

texten den rådande diskursen istället för att motarbeta den. Det här understryks också genom att en av tjejerna som förekommer i texten om tjetsex, då hon själv har varit med om det, berättar att hon inte ville säga till någon hur hon kände, eftersom det skulle få killen "att framstå som en dålig person".

En naturlig, onaturlig kropp

Essensen i det här temat är att tjejers kroppar gestaltas på ett ambivalent sätt, i termer av naturligt och onaturligt både gällande kroppens inre och yttre. Ett exempel på där här gällande kroppens inre funktioner, är hur tamponger gestaltas som pinsamt. I texten "OMG! Vad pinigt!"⁷⁹ tappar en tjej ut ett antal oanvända tamponger ur sin väska, framför killar, och sammanfattar sedan sin upplevelse av situationen som "jag ville bara försvinna från jordens yta." Att det här är en pinsam situation förankras sedan genom en ruta under texten, med meningen "När gjorde du bort dig senast?" och en uppmaning att mejla Frida och berätta. Tampongen har två specifika konnotationer; dels till kvinnans könsorgan, dels till kvinnans fertilitet. Gestaltningen av tamponger som något pinsamt innebär alltså att hennes kön och fertilitet förstås som något tabubelagt. En annan text som rör kroppens insida är "Hjäälp!!! Rädd för ungdomsmottagningen?"⁸⁰, där Frida i syfte att visa för läsaren att det inte är farligt, besöker en ungdomsmottagning för att göra en gynekologisk undersökning, som alltså innebär att könsorganet undersöks. Den kvinnliga kroppens biologiska funktioner och könsorgan kopplas alltså samman med negativa känslouttryck, vilket implicerar att tjejer inte upplever kroppen som naturlig, utan tvärt om. Det Frida istället förmedlar är att det är *naturligt att känna oro* inför kroppen och kroppens funktioner.

Gällande kroppens yta gestaltas naturlighet som något som uppnås genom att olika saker rättas till. I texten "7 dagar - sju looks"⁸¹ får läsaren tips om olika sätt att sminka sig på, vilket bland annat innebär "Naturligt vacker" på måndagen, och "Docksöt med eyeliner" på onsdagen. Centralt här är att *naturlighet* innebär att något på kroppens yta ska förändras, vilket implicerar att kroppen inte är naturlig i sig självt. Kroppens onaturlighet gestaltas också genom att utseendet ska ändras så att det efterliknar ett objekt, i det här fallet docka. Att *docka* uppfattas som ett objekt försöker Frida sedan motverka genom den motstridiga formuleringen "Skapa en äkta docklook". Gestaltningen av naturligt och onaturligt implicerar i slutändan samma sak; att något på kroppens yta antas refererar till en inre essens som i realiteten är en fantasi.⁸²

Normbrytande försök

Essentiellt för det här temat är att Frida försöker gestalta olika egenskaper och företeelser på ett sätt som avviker från sociala normer. De här försöken är relaterade till dels sexualitet, dels hur en tjej får vara. Den typ av normbrytande gestaltningar som är kopplade till sexualitet, kommer i första hand till uttryck genom att kärlek beskrivs på ett könsneutralt sätt genom att pronomenet *hen* används. Det här sker exempelvis i "10 tecken på att du är kär"⁸³, där ett antal olika indikationer på att så är fallet

⁷⁹ "OMG! Vad pinigt!" Frida nr 4 2014, s. 73

⁸⁰ "Hjäälp!!! Rädd för ungdomsmottagningen?" Frida nr 4 2014, s. 62f

⁸¹ "7 dagar - sju looks" i Frida nr 4 2014, s. 44

⁸² Butler 2007 (1990)

⁸³ "10 tecken på att du är kär" i Frida nr 6 2014, s. 57

presenteras. Till texten hör också en bild, placerad ovanför texten, på en kille som blir kramad av en tjej. Ovanpå tjejens hår ligger sedan en text som lyder "Får du fjärilar i magen när du ser på ditt span?" Bilden innebär underminerar här betydelsen av att pronomenet *hen* används, eftersom den gestaltar heterosexuell kärlek och både föregår och tar större utrymme i anspråk än den skrivna texten. Ett liknande exempel är texten "Kroppsspråket säger allt!"⁸⁴, där mönstret med indikationer att något, gällande kärlek, förhåller sig på ett visst sätt och användandet av *hen* ser likadant ut. Även här föreställer bilden en kille och en tjej. Skillnaden mellan det här exemplet och det förra, är att det normbrytande försöket vid ett tillfälle i *den skrivna texten* istället gestaltar en norm. Det här sker när Frida ger personer som är ute efter ett känslolöst förhållande epiteten "badboy". Det här innebär i första hand två saker; att förståelsen av kärlek alltid sker ur en heterosexuell synvinkel, även när ett könsneutralt pronomen används, och att känslsamhet är en egenskap som är tydligt förknippad med det kvinnliga könet.

Normbrytande gestaltning som gäller tjejers attribut, såväl yttre som inre, innebär att *en specifik* norm frångås. Det här uttrycks genom enskilda tjejer som på något sätt antas vara på ett sätt som inte är typiskt kvinnligt. Ett exempel på det här är en sammanställning av olika uttalanden som är gjorda av artisten Miley Cyrus⁸⁵, som vill säga att det är okej att inte vara som andra tjejer. Här är resultatet av normbrytandet ambivalent. Vissa uttalanden befäster normen de försöker bryta med, om än inte på ett självklart sätt. Ett exempel på ett sådant uttalande är "Jag försöker komma bort från den där långt hår och bröst-stereotypen som varje tjej verkar känna att de behöver leva upp till." Den här meningen fungerar på så sätt att den reproducerar idén om att alla tjejer strävar efter att uttrycka kvinnlighet⁸⁶, och befäster därför det här påståendet. Det som sägs är att *vissa* enskilda individer får trotsa *vissa* genusnormer, vilket också implicit förutsätter att det finns en genusnormer av trotsa. En mening som vid första anblick kan tyckas fungera på samma sätt, men i ljuset av Butlers teorier istället potentiellt kan fungera som normbrytande, är "Jag är en underhållare. Vad vore poängen om jag såg ut precis som alla andra?". Det är delvis på det här sättet, genom att "leka" med genusuttryck, Butler menar (hon använder dragshowartister som exempel) att genus kan gå utanför den begränsande heterosexualiteten ramar. Det Miley gör kan sägas vara ett, dock inte helt självklart, exempel på det här.

Den sista typen av normbrytande gestaltningar är de som faktiskt lyckas med vad de försöker göra. Det här sker när *specifika*, bi- eller homosexuella kärleksrelationer beskrivs, ofta av en läsare, utan att kommenteras. När de inte kommenteras tillskrivs de heller inget speciellt värde och fungerar just därför normbrytande, eftersom den heterosexuella matrisen, som alltså enligt Butler ligger till grund för hur normer fungerar, alltid innefattar en värdering.⁸⁷

⁸⁴ "Kroppsspråket säger allt!" i Frida nr 4 2014, s. 65

⁸⁵ "Miley ångrar inget" i Frida nr 4 2014 s. 26

⁸⁶ Butler 2007 (1990)

⁸⁷ Butler 2007 (1990)

Slutdiskussion

Med den här studien har min avsikt varit att undersöka representationen av tjejer i tidningen Frida. Resultaten som analysen har lett fram till visar att Frida har en tydlig heteronormativ utgångspunkt i sin representation av tjejer, vilken fungerar på samma sätt som Butler gör gällande i sina resonemang om den heterosexuella matrisen. Det här innefattar också en kategorisering som på många sätt befäster de olikheter som antas finnas mellan individer av manligt respektive kvinnligt kön, vilket kan förklaras med Tajfels resonemang om att social kategorisering bygger på skillnader. I linje med det här antas också tjejer besitta vissa specifika attribut, så väl yttre som inre, av den enda anledningen att de är just tjejer. Dessa inre och yttre attribut anses ofta även vara sammankopplade, vilket uttrycks genom en gestaltning där den implicita innebörden är att utseendet dels reflekterar tjejers känslor och tankar, dels kan påverka samma känslor och tankar. Innebörden blir att det inte finns någon tydlig gräns mellan tjejers utsida och insida. Genusuttryckens performativa egenskap förmedlas på en latent nivå i Frida, men ramas samtidigt in av en normativ gräns, dragen utifrån könstillhörighet, för *vad* som får uttryckas. På så sätt presenteras de gängse genusuttrycken som naturliga, eller "sanna", vilket Butler menar är en karaktäristisk effekt av den heterosexuella matrisens varande. Den heteronormativa aspekten i Frida innefattar också ett antagande om att tjejer och killar åtrår varandra, och att kärlek är något absolut nödvändigt. Det här gestaltas på ett sätt som får innebörden att killar *bör* vara överordnade tjejer, vilket understryks av att tjejer förutsätts ansvara för killars agerande gentemot tjejer. Killars tolkning av världen tillåts också föregå tjejers, exempelvis genom att killar kontinuerligt tillfrågas om vilken typ av tjejer de gillar. Eftersom tjejer antas sträva efter att ingå i en heterosexuell kärleksrelation, blir killars åsikter om dem också ett slags riktlinje för hur de ska vara.

En ständig referens till tjejers yttre attribut är centralt för representationen av dem i Frida, vilket implicerar att tjejers utseende dels är essentiellt för förståelsen av dem som individer, dels är något som ska värderas. I ljuset av Giddens resonemang om att en individs självidentitet behöver gå i linje med hur individen uppfattas av sin omgivning om hen ska framstå som begriplig, kan det här leda till att tjejer värderar sig själva utifrån yttre attribut. Även en värdering av killars utseende görs, men kombinationen av den betydelse heterosexuell kärlek tillskrivs i Frida och faktumet att Frida riktar sig till tjejer, leder till att värderingen av killar blir en norm för hur en potentiell pojkvän ska vara. Det här indikerar också att en tjejs pojkvän säger någon om *hennes* självidentitet, vilket är ett exempel på att tjejer inte anses vara tillräckligt meningsbärande för att kunna representeras som enskilda individer, i egenskap av sig själva, i Frida. Tjejers självidentitet styrs istället mot konsumtion av varor, vilket Giddens menar är karaktäristiskt för den innebörd livsstil har tillskrivits i det senmoderna samhället. Eftersom livsstilar, och att följa dem, också är ett sätt att undvika existentiell ångest, blir ägandet av varor utifrån Fridas gestaltning ett sätt för tjejer att bibehålla ontologisk trygghet.

Representationen av tjejer i Frida sker även genom att de ställs mot varandra, i en jämförelse av både yttre och inre egenskaper. Jämförelsen innefattar en oundviklig värdering, vilken får innebörden att tjejer aldrig är tillräckligt meningsbärande för att kunna förstås i sig själva, utan istället måste förstås i referens till någon annan individ som har agerat eller kan tänkas agera på liknande sätt. Gestaltningen genom jämförelse reproducerar alltså idén om att tjejer som grupp besitter en liknande uppsättning attribut. På samma sätt fungerar identifikationen med både kändisar och *en tänkt läsare*, som här blir en prototyp för gruppen tjejer. Det här leder till att tjejer hela tiden måste förhålla sig till någon annan, som antas vara bättre än dem, när de värderar sig själva och sina egenskaper. Värderingen måste också göras, eftersom Frida i sin kommunikation med läsaren

placerar henne i en position där inget annat alternativ finns. Det här sker utifrån hegemoniska diskurser och de konventioner som följer med dem, vilket i förlängningen innebär att tjejer uppmanas att tolka sina egna kroppar, både gällande visuella aspekter och funktioner, som onaturliga.

Frida införlivar många normer i sitt sätt att gestalta tjejer, vilket också leder till att dessa normer reproduceras. De tankar läsarna själva tillåts uttrycka i tidningen har i stort sätt samma normativa referensram som tidningen självt. Viktigt att poängtera här är att medarbetarna på tidningen *aktivt väljer* vilka av läsarnas texter som ska publiceras. Att läsarnas åsikter om ett ämne ofta presenteras i anslutning till någon artikel som handlar om samma ämne, och också går i linje med dessa artiklar, är en indikator på att läsarnas texter väljs ut specifikt för att möta innehållet i artikeln och styrka de resonemang som förs i den. Försök att bryta med och mot normerna görs också, ofta på ett sätt som gör att försöket diskvalificerar sig självt strax efter att det har inletts. I vissa fall sker det här genom att normen gestaltas som en självklarhet, där brott mot den antas leda till negativa konsekvenser, vilket resulterar i att läsaren informeras om vilken normen är och att den är just en norm. I andra fall undermineras det normbrytande försöket genom att det vägs upp av en norm eller presenteras som motsats till ett normativt beteende. Stundtals gestaltas även normbrytande attribut och handlingar uttryckligen som något avvikande eller onaturligt. En aspekt som kan ha betydelse här är att skribenterna själva är tjejer som lever och verkar i samma kulturella kontext tidningen produceras och konsumeras i, vilket betyder att deras tankegångar också påverkas av de konventioner, diskurser och maktförhållanden som följer med den kulturella kontexten.

Reflektioner

Att definiera teman som hänger ihop både i sig själva och med varandra, det sistnämnda i bemärkelsen att de reflekterar materialet på ett bra sätt, var svårare än vad jag från början trodde. Trots att jag var systematiskt när jag gick igenom materialet och försökte föreställa mig olika, möjliga tolkningar av det, så medförde just tolkningsaspekten i sig ett kontinuerligt ifrågasättande från min sida, främst gällande om de identifierade temana verkligen var den bästa möjliga tolkningen av materialet. Min förståelse av olika texter förändrades också med arbetets gång; vissa teman jag från början såg som självklara föll sedan bort vid andra eller tredje genomläsningen av enskilda texter, eftersom de då inte längre föll in under det preliminära temat. Först när jag började skriva ner den slutgiltiga analysen med tillhörande kopplingar till teorierna, kändes det som att bitarna föll på plats. Om jag hade haft möjlighet att göra om studien hade jag, istället för att använt tre nummer av Frida som material för analysen, istället använt ett eller två och kompletterat metoden med en kritisk diskursanalys, för att kunna gå in i texterna på djupet ytterligare.

Förslag på fortsatt forskning

En djupgående fallstudie där medieinnehåll undersöks kan bidra med en särskild typ av information, men kan inte visa mottagarens faktiska upplevelse av innehållet eller avsändarens faktiska intentioner och resonemang kring varför innehållet ser ut som det gör. Därför skulle det vara intressant att göra kvalitativa studier både av sändarens respektive mottagarens perspektiv, om än i två skilda studier, med tidningen Frida som beröringspunkt. Gällande avsändarens perspektiv skulle en fokusgrupp kunna användas för att samla in data, som sedan analyseras kvalitativt. Fördelen med fokusgrupper här är att personerna som ingår i den genom diskussion skulle kunna inse saker

de initialt inte har reflekterat över, eftersom sändarens avsikter inte behöver vara explicita ens för dem själva. Gällande mottagarens perspektiv skulle samtalsintervjuer istället kunna användas för att samla in datan. Fördelen med samtalsintervjuer i det här sammanhanget, är att tjejkerna får möjlighet att sätta ord på sin egen upplevelse av innehållet utan att riskera att påverkas av någon annan.

Referenser

- Ambjörnsson, F. *I en klass för sig: genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Stockholm: Ordfront, 2004.
- Barthes, R. *Det ljusa rummet: tankar om fotografiet*. Stockholm: Alfabet, 2006 (1986).
- Braun, V. & Clarke, V. Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology* 6 (2006): 77-101. doi: 10.1191/1478088706qp063oa.
- Butler, J. *Genustrubbel: feminism och identitetens subversion*. Göteborg: Daidalos, 2007 (1990).
- DN. Så fick han fast "Kapten klänning". 2014. <http://www.dn.se/nyheter/sverige/sa-fick-han-fast-kapten-klanning/> (Hämtad 2014-08-14)
- Ekström, M. & Larsson, L-Å. (red.) Inledning. I *Metoder i kommunikationsvetenskap*, 13-24. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, 2010.
- Esaiasson, P., Gilljam M., Oscarsson H. & Wängnerud L. *Metodpraktikan: konsten att studiera samhälle, individ och marknad*. 4. uppl. Stockholm: Nordstedts Juridik, 2012.
- Fairclough, N. *Language and power*. Harlow: Longman, 2001.
- Fogde, M. Bildanalys. I *Metoder i kommunikationsvetenskap*, Ekström, M. & Larsson, L-Å. (red.), 179-191. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, 2010.
- Frida Förlag. FRIDA.se. <http://www.frida.se> (Hämtad 2014-04-29).
- Gemzöe, L. *Feminism*. Stockholm: Bilda, 2002.
- Giddens, A. *Modernitet och självidentitet: självet och samhället i den senmoderna epoken*. Göteborg: Daidalos, 1997 (1991).
- Gripsrud J. *Mediekultur, mediesamhälle*. Göteborg: Daidalos, 2000.
- Göteborgsposten. Navid Modiris brev till dottern berör. 2014. <http://www.gp.se/kulturnoje/1.2425610-navid-modiris-brev-till-dottern-beror> (Hämtad 2014-08-14)
- Hirdman, A. *Tilltalande bilder - Genus, sexualitet och publiksyn i Veckorevyn och Fib aktuellt*. Stockholm: Atlas, 2002.
- Hodkinson P. *Media, culture and society: an introduction*. London: SAGE, 2011.
- Hogg, M. & Reid, S. Social identity, self-categorization, and the communication of group norms. *Communication Theory* 16 (2006): 7-30.
- Hornsey, M. Social identity theory and self-categorization theory: a historical review. *Social and Personality Psychology Compass* 2:1 (2008): 204-222. doi: 10.1111/j.1751-9004.2007.00066.x.
- Johansson, B. Surveyundersökningar. I *Metoder i kommunikationsvetenskap*, Ekström, M. & Larsson, L-Å. (red.), 179-191. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, 2010.
- Nationalencyklopedin. Kön. 2014. http://www.ne.se/sve/kön?i_h_word=kön (Hämtad 2014-08-14)
- Phillips, L. & Jørgensen, M. *Discours analysis as theory and method*. London: SAGE, 2006 (2002).

Polisen. Sexualbrott - Lagar och regler - polisen.se. <http://polisen.se/Lagar-och-regler/Om-olika-brott/Fakta-om-sexualbrott/> (Hämtad 2014-08-14)

Prenumerera.se Aller Media. FRIDA - Sveriges coolaste tjejtidning med mode och trend. <http://www.prenumerera.se/frida> (Hämtad 2014-04-29).

Railo, E. Women's magazines, the female body and political participation. *Nora - Nordic Journal of Feminist and Gender Research* 22:1 (2014): 48-62. doi: 10.1080/08038740.2013.869620.

Socialstyrelsen. Psykisk ohälsa bland unga: Underlagsrapport till Barns och ungas hälsa, vård och omsorg. 2013. <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19109/2013-5-43.pdf> (Hämtad 2014-08-14)

Socialstyrelsen. Transsexuella och övriga personer med könsidentitetsstörningar: rättsliga villkor för fastställelse av könstillhörighet samt vård och stöd. 2010. <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2010/2010-6-31> (Hämtad 2014-08-02).

Statistiska centralbyrån. Tilltalsnamn, kvinnor, topp 100. 2014. http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Befolkning/Amnesovergripande-statistik/Namnstatistik/30898/30905/Samtliga-folkbokforda--Fornamn-och-tilltalsnamn-topplistor/31042/ (Hämtad 2014-08-09).

SVT. Jag känner inte längre igen mig i feminismen. 2013. <http://www.svt.se/fittstim--min-kamp/har-feminismen-sparat-ur> (Hämtad 2014-08-09)

SVT. Startar #hairriot efter armhålsdebatt. 2014. <http://www.svt.se/nyheter/sverige/startar-hairriot-efter-hardebatt> (Hämtad 2014-08-14)

Strömbäck, J. *Makt, medier och samhället: en introduktion till politisk kommunikation*. Stockholm: SNS förlag, 2009.

Tajfel, H. Social identity and intergroup behaviour. *Social Science Information* 13 (1974): 65-93. doi: 10.1177/053901847401300204.

van Veelen, R., Otten, S. & Hansen, N. Social identification when an in-group identity is unclear: the role of self-anchoring and self-stereotyping. *British Journal of Social Psychology* 54 (2013): 543-562. doi: 10.1111/j.2044-8309.2012.02110.x.

Artiklar i Frida

“Vem bar den bäst?” i Frida nr 2 2014, s.16

“Demi Lovato: Jag jämför mig inte med Miley” i Frida nr 2 2014, s. 25

“Jag trodde att jag skulle dö ensam!” i Frida nr 2 2014, s. 55

“Ängeln älskar: 3. Färgglada smycken” i Frida 4 2014, s. 10

“Bowla med JEM!” i Frida nr 4 2014, s. 22f

“Miley ångrar inget” i Frida nr 4 2014 s. 26

“7 dagar - sju looks” i Frida nr 4 2014, s. 44

“Natalie blev Kim!” i Frida nr 4 2014, s. 45

“Är du selfie-beroende?” i Frida 4 2014, s. 54

“Kändisarna som också gillar att posa” i Frida 4 2014, s. 54

“Läsarna berättar!” i Frida nr 4 2014, s. 55

“Hjääälp!!! Rädd för ungdomsmottagningen?” Frida nr 4 2014, s. 62f

“Kroppsspråket säger allt!” i Frida nr 4 2014, s. 65

“OMG! Vad pinigt!” Frida nr 4 2014, s. 73

“Bröllopslycka för Leighton och Adam” i Frida 6 2014, s. 6

“Ängeln älskar: 4. Underlack för glitterlack” i Frida 6 2014, s. 10

“Tjajtsex. När ett nej blir ett okej” i Frida nr 6 2014, s. 54f

“Fråga om sex & kärlek: Hur hånglar man” i Frida nr 6 2014, s. 56

“10 tecken på att du är kär” i Frida nr 6 2014, s. 57

“Jessicas pojkvän satt i fängelse” i Frida nr 6 2014, s. 58f